

О.Д. Наровлянський

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ
для державної підсумкової атестації
з правознавства

11 клас

Рекомендовано
Міністерством освіти і науки України

Київ
Центр навчально-методичної літератури
2014

УДК 373.5.091.26:340
ББК 74.266.7
НЗ0

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Наказ МОН України від р. №)*

Наровлянський О.Д.
НЗ0 Збірник завдань для державної підсумкової атестації з правознавства : 11-й кл. / Олександр Данилович Наровлянський. — К. : Центр навч.-метод. л-ри, 2014. — 48 с.

ISBN 978-617-626-197-1.

УДК 373.5.091.26:340
ББК 74.266.7

ISBN 978-617-626-197-1

© Наровлянський О.Д., 2014
© Центр навчально-методичної літератури, серійне оформлення, оригінал-макет, 2014

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Збірник призначений для перевірки рівня засвоєння програмного матеріалу з правознавства під час державної підсумкової атестації.

Усі запропоновані варіанти завдань рівноцінні за складністю. Кожний варіант складається з 10 завдань різної форми. Перед виконанням кожного завдання уважно перечитайте його умови, а також варіанти відповідей, там, де вони є. У **завданнях 1–5** запропоновано чотири варіанти відповіді, серед яких треба вибрати один правильний.

Зразок виконання

1. Виберіть правильну відповідь

- А** закон не може мати зворотної сили в жодному випадку
Б закон має зворотну силу лише тоді, коли він пом'якшує відповідальність або її скасовує
В закон має зворотну силу лише тоді, коли він обтяжує відповідальність або її запроваджує
Г порядок надання зворотної сили закону має бути передбачений безпосередньо в законі

Правильна відповідь до цього завдання — **Б**, отже, у бланку відповідей ви повинні зробити таку помітку:

А	Б	В	Г
	×		

У **завданні 6** ви маєте встановити відповідність між поняттями, явищами, нормами права. При цьому зверніть увагу — один із запропонованих дистракторів у правому стовпчику буде зайвим.

Зразок виконання

6. Установіть відповідність між теоріями походження держави та їх авторами

- 1 патріархальна
2 теологічна
3 соціально-економічна
4 договірна

- А** Аквінський
Б Арістотель, Михайловський
В Гоббс, Руссо, Горацій
Г Дюрінг, Каутський
Д Маркс, Енгельс

	А	Б	В	Г	Д
1		×			
2	×				
3					×
4			×		

У **завданні 7** ви повинні розташувати запропоновані поняття або факти в певному порядку, визначеному нормами права.

Зразок виконання

7. Розташуйте нормативні акти відповідно до зменшення їх юридичної сили, починаючи з вищого

- А Указ Президента України
- Б закон України
- В наказ Міністерства освіти і науки України
- Г Конституція України

У цьому випадку найвищу юридичну силу матиме Конституція України, другим треба розташувати закон України, потім — Указ Президента України й нарешті — наказ Міністерства освіти і науки України.

Отже, відповіді потрібно розташувати так:

1	2	3	4
Г	Б	А	В

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ. Пам'ятайте: порівняння передбачає визначення не лише відмінностей, а й спільних ознак цих понять.

У **завданні 9** необхідно проаналізувати ситуацію та відповісти на запропоновані запитання.

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичного поняття.

Для проведення державної підсумкової атестації вчитель має підготувати для кожного учня окремий варіант завдань цього збірника.

Відповіді на тестові завдання 1–7 позначаєте в бланку відповідей (с. 62), завдання 8–10 виконуйте на окремому аркуші.

Система оцінювання

Завдання	Максимальна оцінка	Коментар
1–5	5	По 1 балу за кожну правильну відповідь.
6	4	По 1 балу за кожну правильно визначену відповідність.
7	2	2 бали — за правильно визначену послідовність, 1 бал — якщо правильно визначена послідовність із трьох елементів.
8	5	По 1 балу за кожну правильно вказану спільну ознаку або відмінність.
9	6	До 2 балів за відповідь на кожне із запитань до задачі.
10	2	2 бали — за точне й повне визначення, 1 бал — визначення містить окремі неточності або неповне.

Відповідність набраних балів під час оцінювання завдань із ДПА

Бали	1–2	3–4	5–6	7–8	9–10	11–12	13–14	15–16	17–18	19–20	21–22	23–24
Оцінка	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

1 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте форму державного устрою описаної держави

Держава Р-ландія складається з 16 земель, кожна з яких має конституцію, парламент, уряд, підрозділи національної гвардії. До центральних органів влади країни належать: президент, парламент, кабінет міністрів і конституційний суд Р-ландії. Конституція Р-ландії має вищу юридичну силу, ніж конституція окремої землі. Глава держави — президент, обраний парламентом Р-ландії.

- А унітарна держава
- Б федерація
- В конфедерація
- Г імперія

А	Б	В	Г

2. Визначте, яке з прав належить до невід’ємних прав людини

- А право на освіту
- Б право на повагу честі й гідності
- В право на відпочинок
- Г право на соціальне забезпечення

А	Б	В	Г

3. Визначте, яка обставина **НЕ** є підставою для прийняття на облік осіб для поліпшення житлових умов

- А проживання в гуртожитку
- Б проживання в одній кімнаті більше однієї особи
- В забезпечення житловою площею нижче за встановлений рівень
- Г проживання в приміщенні, що не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам

А	Б	В	Г

4. Визначте, яке формулювання найточніше визначає порядок відповідальності неповнолітньої особи у віці від 14 до 18 років за завдану нею шкоду

- А** відшкодовує неповнолітній самостійно
- Б** відшкодовують батьки неповнолітнього
- В** відшкодовує неповнолітній самостійно, а в разі нестачі коштів і майна відшкодовують батьки чи особи, які їх заміняють
- Г** відшкодовують неповнолітній та його батьки в порядку солідарної відповідальності

А	Б	В	Г

5. Визначте, яке з адміністративних стягнень може бути накладено лише судом

- А** штраф
- Б** попередження
- В** адміністративний арешт
- Г** позбавлення спеціального права

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між ситуаціями й обставинами, що виключають злочинність діянь, які мають у них місце

- 1** громадянин П. зламав палець нападнику, який намагався витягнути в нього гаманець
 - 2** водій автобуса, у якого відмовили гальма, для порятунку пасажирів направив його на машини, що стояли на узбіччі, і розбив їх
 - 3** касир, якій нападник погрожував пістолетом, віддала йому гроші з каси
 - 4** під час випробувального польоту в літака відмовив двигун, літак розбився, а випробувач урятувався на парашуті
- А** крайня необхідність
 - Б** затримання злочинця
 - В** необхідна оборона
 - Г** психічний примус
 - Д** дії в умовах ризику

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте правові акти в порядку зростання їх юридичної сили (від нижчої до вищої)

А розпорядження Одеської обласної державної адміністрації «Про підготовку господарства області до роботи в умовах зимової негоди»

Б Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

В постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок акредитації журналістів для висвітлення роботи уряду України»

Г наказ Міністерства освіти і науки України «Про порядок складання державної підсумкової атестації»

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Скорочений робочий час	Неповний робочий час
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Громадянин П., 1966 р., народився в м. Москві, потім разом із батьком-офіцером жив у м. Житомирі, де закінчив школу й військово-училище. З 1989 по 2006 р. служив у Збройних Силах СРСР і Російської Федерації в різних регіонах країни та за кордоном. Звільнившись у запас у 2006 р., він 5 років жив у м. Челябінську (Росія), а потім переїхав до м. Полтави, де живе й нині. П. бажає стати громадянином України.

1. Визначте, чи має громадянин П. право на громадянство України, якщо так, то на якій підставі.

2. Які умови для отримання громадянства України він повинен виконати (якщо має на нього право)?

3. Як громадянин П. повинен діяти для здійснення свого бажання? До якого органу звернутися?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

- 10.** Дайте визначення поняття «бюджет».

2 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яке поняття означає вид систематизації нормативно-правових актів, під час котрого відбуваються суттєві зміни в змісті актів

- А кодифікація
- Б консолідація
- В інкорпорація
- Г ратифікація

А	Б	В	Г

2. Визначте форму правління описаної держави

Законодавча влада в державі належить двопалатному парламенту, який формується шляхом загальнонародних виборів. Строк повноважень парламенту — 4 роки. Президент обирається парламентом на 5 років, представляє державу у відносинах з іншими країнами, може присвоювати вищі військові звання. Уряд очолює канцлер, якого призначає парламент. На пропозицію канцлера парламент призначає міністрів.

- А обмежена монархія
- Б президентська республіка
- В парламентська республіка
- Г змішана республіка

А	Б	В	Г

3. Визначте, яким є максимальний строк адміністративного арешту

- А 5 діб
- Б 10 діб
- В 15 діб
- Г 30 діб

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб має часткову цивільну дієздатність

- А 69-річна пенсіонерка-інвалід
- Б 12-річний хлопчик, учень школи-інтернату
- В 16-річна студентка медичного коледжу
- Г 17-річний хлопець, який працює слюсарем

А	Б	В	Г

5. Визначте, хто з осіб може бути засуджений до довічного позбавлення волі, якщо це покарання передбачене Кримінальним кодексом за скоєний злочин

- А 17-річний хлопець-студент
- Б 27-річна вагітна жінка-бухгалтер
- В 36-річна жінка-військовослужбовець
- Г 69-річний чоловік-водій

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між чергами спадкування та особами, які належать до кожної з них

- 1 особи, які проживали із спадкодавцем однією сім'єю не менше 5 років до дня відкриття спадщини
 - 2 рідна тітка
 - 3 дід із боку матері
 - 4 діти спадкодавця
- А перша
 - Б друга
 - В третя
 - Г четверта
 - Д п'ята

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте в правильній послідовності стадії законодавчого процесу

- А офіційне оприлюднення закону
- Б законодавча ініціатива
- В підписання закону Президентом України
- Г прийняття закону на пленарному засіданні Верховної Ради України

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Опіка	Піклування
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

П'ятнадцятирічний Р. після закінчення 9 класу й отримання свідоцтва про базову середню освіту повідомив батьків і вчителів, що не хоче продовжувати навчання й з 1 вересня піде працювати. Батьки наполягають на продовженні навчання.

1. Визначте, який обов'язок громадянина України не виконав Р.

2. Визначте, чи має Р. право укласти трудовий договір і піти працювати.

3. Як можуть діяти Р. і батьки, щоб не порушити законодавство та водночас реалізувати бажання хлопця?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «підприємство».

3 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, який правовий акт **НЕ** є нормативним

А Указ Президента України «Про призначення міністра економіки України»

Б постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок використання бюджетних коштів, виділених на підтримку сільського спорту в Україні у 2007 році»

В Закон України «Про міліцію»

Г Конституція України

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків винна особа може бути притягнута до цивільно-правової відповідальності

А юнак, керуючи автомобілем, утратив управління й пошкодив стовп

Б дівчина їхала в електропоїзді без квитка

В слюсар запізнився на роботу на 1 годину без поважних причин

Г дівчина не прийшла на побачення, призначене хлопцем

А	Б	В	Г

3. Визначте, хто з осіб має підстави для втрати громадянства України

А чоловік, громадянин України, який рік тому виїхав з України до Сирії і вступив на службу до збройних сил цієї держави

Б жінка, громадянка України, яка одружилася з громадянином ФРН і виїхала до нього на постійне проживання

В чоловік, громадянин України, який протягом 6 років за направленням уряду України є радником у збройних силах Анголи

Г жінка, громадянка України, яка протягом 12 років живе в Лівані, але не стала на облік у представництві України в цій державі

А	Б	В	Г

4. Визначте кваліфікацію події

Громадянин Р. звернувся до свого знайомого М. із проханням допомогти йому у виготовленні спеціального інструменту для відкриття сейфів без ключа. М. виконав прохання. Після цього Р. уночі проник до приміщення банку (охорона з невідомих причин була відсутня), за допомогою виготовлених інструментів відкрив сейф і викрав гроші.

- А скоєно крадіжку, М. є співвиконавцем
- Б скоєно крадіжку, М. є пособником
- В скоєно шахрайство, М. є співвиконавцем
- Г скоєно грабіж, М. є пособником

А	Б	В	Г

5. Визначте, що з майна вважатиметься особистою власністю дружини в разі припинення шлюбу та розподілу майна за відсутності шлюбного контракту

- А дача, придбана під час перебування в шлюбі на зарплату, яку отримувала дружина (чоловік не працював і вів домашнє господарство)
- Б коштовний браслет, який подарував дружині чоловік на 10-річчя шлюбу
- В золота обручка з коштовним камінням, яку подарувала дружина чоловікові на його 40-річчя
- Г стоматологічне обладнання, придбане в шлюбі для роботи дружини-стоматолога

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між повноваженнями й органами влади, яким вони належать

- 1 внесення змін до Конституції України
 - 2 присвоєння вищих військових звань
 - 3 здійснення заходів щодо забезпечення обороноздатності й національної безпеки України
- А Президент України
 - Б Верховна Рада України
 - В Конституційний Суд України
 - Г Кабінет Міністрів України
 - Д Верховний Суд України

4 здійснення офіційного тлумачення Конституції України

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте зазначених осіб відповідно до зростання обсягу їхньої цивільної дієздатності, починаючи з нижчої

А 13-річний школяр

Б 16-річний учень педагогічного коледжу

В 17-річна дівчина, яка перебуває в зареєстрованому шлюбі

Г 32-річна людина, яка має психічну хворобу, унаслідок якої не може розуміти значення своїх дій, що встановлено судом

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Усиновлення	Патронат
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Громадяни Е. (25 років) і П. (17 років), проходячи ввечері по вулиці, побачили через відкрите вікно, що на першому поверсі на підвіконні лежить планшетний комп'ютер, а хазяїн квартири О. спить. П., намагаючись не розбудити хазяїна, заліз через вікно, узяв комп'ютер, передав його Е., який був на вулиці. О. прокинувся й кинувся за ним навздогін. Він наздогнав Е. Той спробував ударити громадянина О. ножом, але О. зумів обеззброїти Е., завдавши йому тілесних ушкоджень.

1. Визначте, чи скоєно правопорушення, якщо так, то зазначте, яке саме.

2. Укажіть, які в цій ситуації є обставини, що зменшують чи обтяжують відповідальність.

3. Як оцінити в цій ситуації дії О.?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

- 10.** Дайте визначення поняття «інкорпорація законодавства».

4 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яке з джерел права **НЕ** застосовується в Україні

А нормативно-правовий акт

Б нормативний договір

В релігійно-правовий акт

Г міжнародно-правовий акт

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків винна особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності

А дев'ятикласник, граючи у футбол, розбив вікно в сусідньому будинку

Б особа здійснила пограбування магазину

В слюсар не вийшов на роботу без поважних причин

Г хлопець перейшов вулицю на червоне світло світлофора

А	Б	В	Г

3. Визначте, хто з осіб має право бути членом політичної партії в Україні

А громадянин України, 25 років, працює викладачем в університеті

Б громадянка України, 17 років, продавець магазину

В громадянин Угорщини, 39 років, працює в Україні інженером

Г громадянка України, 27 років, офіцер органів внутрішніх справ

А	Б	В	Г

4. Визначте, який із документів є обов'язковим при укладанні трудового договору випускником медичного університету, який улаштовується на роботу лікарем, а до вступу в інститут ніде не працював

А трудова книжка

Б свідоцтво про народження

В довідка про знання державної мови

Г диплом про закінчення медичного інституту й отримання відповідної кваліфікації

А	Б	В	Г

5. Визначте, що з майна вважатиметься спільною власністю подружжя в разі припинення шлюбу та розподілу майна за відсутності шлюбного контракту

- А дача, подарована дружині під час перебування в шлюбі
- Б шуба з цінного хутра, подарована чоловіком дружині на 10-річчя шлюбу
- В трикімнатна квартира, яку подарував дружині чоловік на її 40-річчя
- Г стоматологічне обладнання, придбане в шлюбі для роботи дружини-стоматолога

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між назвами прав людини та групами, до яких вони належать

1 право на життя	А особисті (громадянські) права
2 право на освіту	Б політичні права
3 право на працю	В соціальні права
4 право на участь в управлінні державою	Г економічні права
	Д культурні права

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте осіб відповідно до порядку, у якому вони закликаються до спадкування, починаючи з першої черги

- А рідний брат спадкодавця
- Б дочка спадкодавця
- В тітка спадкодавця
- Г троюрідний брат спадкодавця

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Позбавлення волі	Адміністративний арешт
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Сімнадцятирічний Д. працював слюсарем й одночасно навчався у вечірній школі. Отримавши заробітну плату (1600 грн), він придбав у свого однолітка школяра О. собаку за 250 грн. Батько О. дав згоду на продаж собаки, а мати Д. вимагає віддати собаку й повернути гроші, не погоджуючись з угодою, яку уклав її неповнолітній син.

1. Який рівень дієздатності мають учасники угоди?

2. Який вид угоди має місце в цьому випадку?

3. Чи правомірні вимоги матері Д.?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «земельний сервітут».

5 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яке з джерел права є основним в Україні

А нормативно-правовий акт

Б нормативний договір

В релігійно-правовий акт

Г міжнародно-правовий акт

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків винна особа може бути притягнута до кримінальної відповідальності

А хлопчик, граючи на спортивному майданчику, пошкодив автомобіль, що стояв поруч

Б юнак завдав тяжких тілесних ушкоджень перехожому

В ткаля запізнилася на роботу без поважних причин

Г дівчина після досягнення 16-річчя вчасно не отримала паспорт

А	Б	В	Г

3. Визначте, хто з осіб має право на отримання українського громадянства

А хлопчик, який народився на території України, його батьки є туристами — громадянами Польщі

Б дівчина, 23 років, яка народилася та до 21 року постійно жила в м. Празі, потім переїхала до м. Львова, де живе й працює нині, має громадянство Чехії, але готова від нього відмовитися

В жінка, яка 3 роки тому одружилася з українцем, переїхала з м. Відня до м. Полтави, але не бажає відмовлятися від громадянства Австрії

Г хлопчик, який народився в м. Луцьку, його батьки — особи без громадянства — мають дозвіл на проживання в Україні

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб має повну цивільну дієздатність

- А 17-річний хлопець, який перебуває в зареєстрованому шлюбі
- Б 12-річна дівчина-школярка, яка позбавлена батьківської опіки й живе в дитячому будинку
- В 16-річна студентка музичного училища
- Г 15-річний хлопець, який працює у фермерському господарстві під час канікул

А	Б	В	Г

5. Визначте, у якому випадку було порушено порядок укладання трудового договору

- А громадянину О., 21 рік, який улаштовується на роботу теслею, призначено випробування строком 2 тижні
- Б громадянину Л., 32 роки, який улаштовується на роботу автомеханіком, призначено випробування строком 1,5 місяця
- В громадянці Ф., 45 років, матері двох неповнолітніх дітей, яка влаштовується на роботу секретарем, призначено випробування строком тиждень
- Г громадянину Д., 53 роки, який улаштовується на роботу начальником цеху, за згодою профспілки призначено випробування строком 4 місяці

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між чергами спадкування та особами, які належать до них

- 1 той із подружжя, який пережив іншого
 - 2 інші родичі померлого до шостого ступеня споріднення
 - 3 рідний дядько
 - 4 особи, які проживали із спадкодавцем однією сім'єю не менше 5 років до дня відкриття спадщини
- А перша
 - Б друга
 - В третя
 - Г четверта
 - Д п'ята

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте пам'ятки правової думки України за часом їх прийняття, починаючи з найдавнішої

- А Конституція УРСР
- Б Третій Литовський статут
- В Конституція УНР
- Г «Руська правда»

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Необхідна оборона	Крайня необхідність
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

28-річний громадянин П. і 17-річна громадянка М. звернулися до відділу реєстрації актів цивільного стану з проханням зареєструвати їхній шлюб. Приймавши заяву, співробітники відділу РАЦС призначили строк реєстрації шлюбу через місяць після подання заяви. Проте молоді люди не погодилися з цим, пояснивши, що кілька років знають один одного й для них додаткові роздуми не

потрібні, до того ж П. — геолог, через кілька днів повинен виїжджати в експедицію більше ніж на півроку.

1. Чи мають право ці особи укласти шлюб, що для цього потрібно зробити?

2. Чи правомірні вимоги працівників відділу РАЦС про місячну відстрочку укладання шлюбу?

3. Чи можна задовольнити прохання молодих людей про негайну реєстрацію шлюбу?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «командитне товариство».

6 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яка з ознак є обов'язковою для держави

А наявність державної мови

Б наявність території

В наявність президента

Г наявність парламенту

А	Б	В	Г

2. Укажіть, яка ознака **НЕ** є обов'язковою для підприємницької діяльності

А діяльність на власний ризик

Б діяльність юридичних осіб

В систематична діяльність

Г самостійна діяльність

А	Б	В	Г

3. Визначте, хто з осіб має право отримати у власність землю сільськогосподарського призначення

А дипломатичне представництво Грузії в Україні

Б громадянин США, який постійно проживає в Україні

В громадянин України, який постійно проживає в Одесі

Г підприємство, розташоване в Полтаві, яке засноване іноземною компанією

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб має право на обов'язкову частку спадщини

А 19-річний син спадкодавця, студент

Б 23-річна дружина спадкодавця, інженер

В 32-річний брат спадкодавця, інвалід дитинства

Г 78-річна мати спадкодавця, пенсіонерка

А	Б	В	Г

5. Визначте кваліфікацію події

Громадянин П., погрожуючи жінці ножом, відібрав у неї коштовності та гроші.

А скоєно грабіж

Б скоєно крадіжку

В скоєно розбійний напад

Г скоєно шахрайство

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного **ЦИФРОЮ**, доберіть відповідник, позначений **БУКВОЮ**, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між правопорушеннями та видами юридичної відповідальності, до яких може бути притягнуто винних

1 громадянин К. здійснив вбивство 2 громадянка Р. залишила робоче місце за 2 години до завершення робочого часу 3 громадянин В. не сплатив за проїзд в автобусі 4 громадянка С., керуючи автомобілем, випадково пошкодила кіоск	А дисциплінарна відповідальність Б кримінальна відповідальність В матеріальна відповідальність Г цивільно-правова відповідальність Д адміністративна відповідальність

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте види земельних ділянок, виділених для різних цілей, відповідно до норми їх площі, установлені Земельним кодексом України, починаючи з найменшої

- А** для ведення особистого селянського господарства
- Б** для ведення садівництва
- В** для індивідуального дачного будівництва
- Г** для будівництва індивідуального гаража

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Права та обов'язки власника житла	Права та обов'язки квартиро-наймача (користувача житла)
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Країну розділено на 95 департаментів, у кожному з яких існують органи самоврядування, обрані населенням, і префекти, призначені цими органами за погодженням із центральним урядом. Президент обирається загальнонародним голосуванням строком на 7 років. Він має право розпустити парламент, самостійно призначає та звільняє з посади прем'єр-міністра. Парламент приймає закони й може висловити недовіру уряду, що тягне за собою його відставку. У країні діють суди, які, зокрема, розглядають справи в разі порушення прав людини.

1. Визначте, яку форму державного устрою має ця держава, обґрунтуйте свою думку.

2. Визначте, яку форму правління має ця держава, обґрунтуйте свою думку.

3. Визначте, який державно-політичний режим існує в цій державі, обґрунтуйте свою думку.

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «державна служба».

7 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яка з ознак **НЕ** є обов'язковою для держави

- А наявність податкової системи
- Б наявність території та кордонів
- В наявність державних символів
- Г наявність системи публічної влади

А	Б	В	Г

2. Визначте, до якого виду джерел права належить закон

- А нормативно-правовий акт
- Б нормативний договір
- В правовий прецедент
- Г правовий звичай

А	Б	В	Г

3. Визначте, у кого з осіб **НЕ** має підстав для втрати громадянства України

- А чоловік, громадянин України, який рік тому виїхав з України до Пакистану та вступив на службу до збройних сил цієї держави
- Б жінка, громадянка України, яка одружилася з громадянином Лівану та за законодавством цієї держави автоматично отримала громадянство чоловіка
- В чоловік, громадянин України, який прийняв громадянство Індії, де постійно проживає
- Г жінка, колишня громадянка Грузії, яка отримала громадянство України, а потім узяла участь у виборах парламенту Грузії

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб **НЕ** має права на обов'язкову частку спадщини

- А 17-річний син спадкодавця, студент
- Б 43-річна дружина спадкодавця, інвалід дитинства
- В 23-річна дочка спадкодавця, інженер
- Г 78-річна мати спадкодавця, пенсіонерка

А	Б	В	Г

5. Визначте кваліфікацію події

Громадянин П. в автобусі витягнув із кишені громадянина В. гаманець і мобільний телефон.

- А скоєно грабіж
- Б скоєно шахрайство
- В скоєно розбійний напад
- Г скоєно крадіжку

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між органами державної влади України та повноваженнями, які їм належать

- 1 визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики
 - 2 прийняття рішення про визнання іноземних держав
 - 3 розробка проекту закону «Про Державний бюджет»
 - 4 нагляд за додержанням прав і свобод людини та громадянина, додержанням законів із цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими й службовими особами
- А Президент України
 - Б Верховна Рада України
 - В Прокуратура України
 - Г Кабінет Міністрів України
 - Д Верховний Суд України

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте права відповідно до віку, коли громадяни їх набувають, починаючи з меншого

- А право брати участь у виборах
- Б отримання неповної цивільної дієздатності
- В можливість прийняття на роботу на загальних підставах
- Г право бути обраним суддею загального суду

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Командитне товариство	Повне товариство
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

М. та П. прийняли рішення про припинення шлюбу. Вони домовилися про те, що неповнолітній син житиме з матір'ю М., але виникла суперечка щодо розподілу майна. Чоловік П. зазначив, що під час перебування в шлюбі він працював на двох роботах, отримуючи велику зарплату, за рахунок чого було придбано більшість речей, побудовано дачу, а дружина М. була домогосподаркою.

1. Норми якої галузі права регулюють ці відносини?

2. Яким органом має бути прийнято рішення про припинення шлюбу та поділ майна?

3. Як має бути здійснено поділ майна подружжя?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «правоздатність».

8 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яке з понять означає вид систематизації законодавства, при здійсненні якого **НЕ** відбувається створення нового нормативного акта

- А кодифікація
- Б інкорпорація
- В ратифікація
- Г денонсація

А	Б	В	Г

2. Визначте, коли новообраний Президент України вступає на пост

- А з моменту офіційного оголошення підсумків голосування на виборах Президента України
- Б через 60 днів після офіційного оголошення підсумків голосування на виборах Президента України
- В з моменту складання присяги народіві України на урочистому засіданні Верховної Ради України
- Г з моменту складання присяги народіві України на урочистому засіданні Конституційного Суду України

А	Б	В	Г

3. Визначте, у якому випадку громадянин може бути направлений для проходження альтернативної (невійськової) служби

- А громадянин Ж., член пацифістської організації «Ні війни!», статут якої не дозволяє брати в руки зброю
- Б громадянин Ф., член громади «Свідки Іегови», віровчення якої не дозволяє брати в руки зброю
- В громадянин З., студент медичного університету
- Г громадянин Ш., має духовний сан і штатну посаду в релігійній організації

А	Б	В	Г

4. Визначте, яке з тверджень є помилковим

- А** учасниками цивільних правовідносин можуть бути фізичні та юридичні особи
- Б** цивільна правоздатність фізичної особи виникає з часу її народження
- В** цивільно-правовий правочин має бути обов'язково укладений у письмовій формі
- Г** зміст правочину не має суперечити законодавству України та моральним засадам суспільства

А	Б	В	Г

5. Визначте кваліфікацію події

Громадянин К., проїжджаючи на мотоциклі біля групи туристів, вихопив в одного з них фотоапарат і зник із місця події.

- А** скоєно грабіж
- Б** скоєно крадіжку
- В** скоєно розбій
- Г** скоєно шахрайство

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між правопорушеннями та видами юридичної відповідальності, до яких може бути притягнуто винних

1 громадянин К. під час руху на автомобілі перевищив швидкість	А кримінальна відповідальність
2 громадянка Р. запізнилася на роботу без поважних причин	Б дисциплінарна відповідальність
3 громадянин В. здійснив крадіжку коштовностей з ювелірного магазину	В адміністративна відповідальність
	Г цивільно-правова відповідальність
	Д матеріальна відповідальність

4 громадянка С. своєчасно
не повернула борг

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте строки, передбачені трудовим законодавством, починаючи з найменшого

- А** мінімальна тривалість відпустки для неповнолітніх працівників
- Б** мінімальна тривалість відпустки для повнолітніх працівників
- В** строк попередження адміністрації про бажання працівника припинити безстроковий трудовий договір
- Г** строк попередження працівника адміністрацією про наступне звільнення у зв'язку із скороченням штатів

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Конфіскація	Оплатне вилучення предмета
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Під час улаштування на роботу в науковому інституті інженеру В. директор дав згоду на укладання трудового договору й підписав заяву. Наступного дня В. прийшов на роботу, але через дві години до нього була викликана «швидка допомога», яка відвезла його в лікарню, де В. зробили операцію. Через місяць він вийшов на роботу, але виявилось, що на його місце прийнято іншу людину, адже наказ про прийом на роботу не встигли оформити.

1. Норми якої галузі права регулюють цю ситуацію?

2. Які документи мав подати В. для укладання трудового договору?

3. Чи вважається В. таким, що прийнятий на роботу, чи правомірно взято на роботу іншого працівника на його місце?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «повне товариство».

9 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яке з понять означає вид систематизації законодавства, при здійсненні якого відбувається створення нового нормативного акта

- А** кодифікація
- Б** інкорпорація
- В** ратифікація
- Г** денонсація

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків обмеження прав людини є правомірним

- А** громадянину Б., якому пред'явлено обвинувачення в скоєнні злочину, було відмовлено в наданні захисника
- Б** громадянці Р. було відмовлено в реєстрації її підприємцем у зв'язку з великою кількістю підприємців у районі
- В** громадянину Ю. було відмовлено в прийнятті на роботу, у зв'язку з недостатньою кваліфікацією
- Г** громадянці О. було відмовлено в ознайомленні з постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок розрахунку тарифів на електроенергію для населення»

А	Б	В	Г

3. Визначте, яке з тверджень є помилковим

- А** спадкоємцем може бути як фізична, так і юридична особа
- Б** спадкування — це перехід прав померлої особи (спадкодавця) до спадкоємців
- В** заповіт має бути засвідчений нотаріусом або іншими повноваженими на це особами
- Г** спадщина відкривається в день смерті спадкодавця або в день, з якого суд оголосив особу померлою

А	Б	В	Г

4. Визначте, у якому з випадків працівника було звільнено з порушенням трудового законодавства

- А слюсар звільнений за ініціативи адміністрації у зв'язку з досягненням ним пенсійного віку
- Б касир звільнена за ініціативи адміністрації у зв'язку із запізненням на роботу на 4 години
- В водій звільнений із роботи за ініціативи адміністрації у зв'язку з ліквідацією підприємства
- Г продавець звільнена за ініціативи адміністрації у зв'язку з невідповідністю займаній посаді

А	Б	В	Г

5. Визначте кваліфікацію події

Громадянка Т. підробила документи, за допомогою яких безпідставно отримала гроші в поштовому відділенні.

- А скоєно грабіж
- Б скоєно крадіжку
- В скоєно розбійний напад
- Г скоєно шахрайство

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Визначте відповідність між посадами та мінімальним віком для їх зайняття

1 депутат органу місцевого самоврядування	А 40 років
2 народний депутат України	Б 35 років
3 Президент України	В 25 років
4 суддя Конституційного Суду України	Г 21 років
	Д 18 років

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте кримінальні покарання за максимальними строками, які можуть бути призначені судом по кожному з них, починаючи з меншого

- А позбавлення волі
- Б виправні роботи
- В арешт
- Г обмеження волі

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Трудовий договір	Колективний договір
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Пізно ввечері громадянин повертався додому. По дорозі його зупинили співробітники міліції й затримали за підозрою у вчиненні адміністративного правопорушення. На його вимогу повідомити про затримання рідних і передати скаргу прокурору грома-

дянину відмовили. Його звільнили лише наступного ранку, протримавши майже 12 годин.

1. Чи правомірними були дії правоохоронців, якщо ні, які порушення було допущено?

2. Які права має затримана особа?

3. У яких випадках закон дає можливість здійснити затримання особи?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «державний суверенітет».

10 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яка з ознак **НЕ** є характерною для правової держави

А верховенство права в усіх сферах суспільного життя

Б непорушність прав і свобод особи

В відсутність поділу державної влади

Г взаємна відповідальність держави й особи

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків громадянин має право на відстрочку від призову на строкову військову службу

А громадянин Д., 26 років, навчається на денному відділенні в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка

Б громадянин А., 19 років, навчається в 11 класі вечірньої школи

В громадянин Ц., 24 роки, навчається на вечірньому відділенні Львівського національного політехнічного університету

Г громадянин У., 23 роки, працює водієм, є єдиним сином одинокі матері, якій виповнилося 57 років

А	Б	В	Г

3. Визначте, у якому випадку діяльність особи (осіб) є підприємницькою діяльністю

А учень 9 класу на прохання сусідки відремонтував паркан, отримавши за це невелику винагороду

Б група хлопців організувала фірму з ремонту побутової техніки

В група жителів Одеси створила благодійний фонд для надання допомоги інвалідам за рахунок добровільних пожертв

Г художник намалював картину та подарував її місцевому музею

А	Б	В	Г

4. Визначте, з якого часу шлюб визнається недійсним (у разі прийняття відповідного рішення судом)

- А з часу набуття законної сили рішенням суду
- Б з часу подання заяви про визнання шлюбу недійсним
- В з часу прийняття рішення судом
- Г з часу державної реєстрації шлюбу

А	Б	В	Г

5. Визначте кваліфікацію події

Громадянин М., вирішивши пограбувати банк, уночі зламав ґрати на вікнах, проник у приміщення, але не зумів відкрити сейф і вимушений був піти без грошей.

- А сталася крадіжка, злочин завершено
- Б стався грабіж, злочин завершено
- В має місце замах на крадіжку
- Г має місце замах на грабіж

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між категоріями прав людини та групами, до яких вони належать

1 право на життя	А особисті (громадянські) права
2 право на користування досягненнями культури	Б політичні права
3 право на участь в управлінні державою	В економічні права
4 право на працю	Г соціальні права
	Д культурні права

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте в правильній послідовності етапи бюджетного процесу, починаючи з першого

- А** розгляд проекту закону про Державний бюджет Верховною Радою України в першому читанні
- Б** представлення Кабінетом Міністрів проекту бюджету
- В** затвердження Верховною Радою Основних напрямів бюджетної політики на наступний період (бюджетної резолюції)
- Г** підписання Закону «Про Державний бюджет України» Президентом України

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Неповна дієздатність	Часткова дієздатність
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Громадянин України П. працює водієм у торговельній фірмі. Водночас він зареєстрований як підприємець, якому належить майстерня з ремонту взуття, де працює дві особи. У П. помер батько, і він отримав від нього спадщину — будинок. П. оплачує навчання в фінансовому університеті, а також надає постійну до-

помогу благодійному фонду, перераховуючи йому частину прибутків від своєї майстерні.

1. З яких доходів, отриманих протягом року, П. має сплатити податки?

2. Чи має П. право на податковий кредит або податкові пільги, якщо так, то у зв'язку з чим?

3. Яка галузь права регулює зазначені відносини?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «соціальні норми».

11 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, який вид влади передбачає можливість легального застосування примусу

- А сімейна влада
- Б духовна влада
- В державна влада
- Г економічна влада

А	Б	В	Г

2. Визначте, що визнано вищою соціальною цінністю відповідно до Конституції України

- А земля та природні ресурси
- Б держава та державна влада
- В існуючий в Україні суспільний лад
- Г людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека

А	Б	В	Г

3. Визначте, як повинен діяти Президент України в разі незгоди із законом, який схвалено Верховною Радою України (закон підтримали 238 народних депутати України)

- А повернути закон Верховній Раді для повторного розгляду зі своїми зауваженнями та пропозиціями
- Б підписати закон і одночасно звернутися до Конституційного Суду з вимогою розглянути його відповідність Конституції України
- В залишити закон без розгляду (зайняти вичікувальну позицію)
- Г винести закон на Всеукраїнський референдум

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб **НЕ** має право засвідчити заповіт

- А начальник української експедиції, у якій працює спадкодавець
- Б директор промислового підприємства, на якому працює спадкодавець
- В черговий лікар госпіталю, у якому перебуває на лікуванні спадкодавець
- Г командир військової частини, у якій служить спадкодавець

А	Б	В	Г

5. Визначте, на який максимальний строк позбавлення волі може бути засуджено неповнолітнього за умисний злочин, пов'язаний із позбавленням потерпілого життя

- А 10 років
- Б 15 років
- В 20 років
- Г можливе довічне позбавлення волі

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Визначте відповідність між правовідносинами та галузями права, норми яких переважно регулюють ці правовідносини

1 громадянин К. купив у магазині хліб	А кримінальне право
2 громадянка П. проголосувала на виборах Президента України	Б цивільне право
3 громадянин В. пограбував банк	В трудове право
4 громадянка Р. уклала шлюб із громадянином Д.	Г сімейне право
	Д конституційне право

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте адміністративні стягнення відповідно до їх можливих максимальних строків (від найменшого до найдовшого)

- А арешт
- Б виправні роботи
- В позбавлення спеціального права
- Г громадські роботи

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними

Знахідка	Скарб
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Керуючи автомобілем, громадянка П. відчула, що відмовили гальма. Автомобіль стрімко набирає швидкість. Попереду жінка побачила пішохідний перехід, яким переходила вулицю група дітей. Уникаючи наїзду, жінка направила автомобіль на машини, які було припарковано на узбіччі. Три машини було пошкоджено, але діти не постраждали.

1. Норми якої галузі права регулюють цю ситуацію?

2. Чи буде жінка притягнута до відповідальності, якщо так, то до якого виду? Свою відповідь обґрунтуйте.

3. Хто повинен відшкодувати збитки, завдані власникам автомобілів?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «федерація».

12 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яка з ознак є обов'язковою для норм права

А схвалення більшістю населення держави

Б прийняття парламентом або загальнонародним референдумом

В формальна визначеність

Г кримінальна відповідальність за їх порушення

А	Б	В	Г

2. Визначте, яке з тверджень **НЕ** відповідає Конституції України

А кожна людина має право на вільний розвиток своєї особистості, якщо при цьому не порушуються права та свободи інших людей

Б в Україні гарантується вільний розвиток, використання й захист російської та інших мов національних меншин України

В в Україні визнається принцип верховенства закону

Г діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони в шлюбі чи поза ним

А	Б	В	Г

3. Визначте, у якому з випадків Президент України перевищив свої повноваження

А Президент України призначив Всеукраїнський референдум щодо внесення змін до Конституції України

Б Президент України призначив дев'ять суддів Конституційного Суду України

В Президент України видав указ про помилування тридцяти засуджених

Г Президент України відмовився підписати закон, прийнятий Верховною Радою України, і повернув його до парламенту зі своїми зауваженнями

А	Б	В	Г

4. Визначте, хто з осіб має право засвідчити заповіт

- А** начальник житлово-комунального підприємства, на території якого проживає спадкодавець
- Б** директор промислового підприємства, на якому працює спадкодавець
- В** капітан корабля, на якому в плаванні перебуває спадкодавець
- Г** глава районної державної адміністрації району, на території якого проживає спадкодавець

А	Б	В	Г

5. Визначте, у якому із зазначених випадків особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності

- А** громадянин Р., 15 років, їхав в електричці без білета
- Б** громадянин О., 16 років, украв у магазині цифровий фотоапарат
- В** громадянка П., 17 років, протягом року не отримувала паспорт
- Г** громадянка Ц., 19 років, захищаючись від двох нападників, завдала їм тілесних ушкоджень

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Визначте відповідність між отриманням певного права та досягненням особою відповідного віку

- 1** набуття права брати участь у референдумі
- 2** отримання неповної цивільної дієздатності
- 3** можливість прийняття на роботу на загальних підставах
- 4** набуття права бути обраним суддею загального суду

- А** 12 років
- Б** 14 років
- В** 16 років
- Г** 18 років
- Д** 25 років

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте строки, передбачені законодавством України, у порядку їх зростання, починаючи з меншого

А строк повноважень судді Конституційного Суду України

Б строк повноважень Верховної Ради України

В максимальний строк безперервного перебування однієї особи на посаді Президента України

Г мінімальний стаж роботи в галузі права для призначення суддею загального суду

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Федерація	Конфедерація
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

П'ятнадцятирічний хлопець заскочив до ліфта й, погрожуючи ножем, вимагав у жінки телефон і гроші. Жінка закричала, її крик почув чоловік. Коли двері ліфта відчинилися на поверсі, де живе

жінка, нападника вже зустрівач чоловік постраждалої, який знешкодив його, завдавши тілесних ушкоджень середньої тяжкості.

1. Яке правопорушення скоєно хлопцем? Чи є пом'якшуючі та обтяжуючі обставини?

2. Визначте склад правопорушення.

3. Як оцінити дії чоловіка постраждалої жінки?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «юридичний факт».

13 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, яка з ознак **НЕ** є обов'язковою для норм права

- А** прийняття норми компетентними державними органами
- Б** схвалення більшістю населення держави
- В** загальна обов'язковість
- Г** формальна визначеність

А	Б	В	Г

2. Визначте, у якому з випадків громадянин **НЕ** виконав свій конституційний обов'язок

- А** громадянин А., 26 років, працює водієм таксі на власному автомобілі, відмовився сплатити податок, посилаючись на відсутність прибутків за останні півроку
- Б** громадянин В., 20 років, працює токарем, відмовився брати участь у голосуванні на виборах Президента України, посилаючись на недовіру до всіх кандидатів і до їхніх обіцянок
- В** громадянин Г., 21 рік, працює водієм, відмовився дати свідчення в справі про крадіжку, у якій звинувачують його рідного брата
- Г** громадянин Д., 24 роки, відмовився брати участь у демонстрації, яку провадять профспілки, протестуючи проти затримання заробітної плати

А	Б	В	Г

3. Визначте, яку із справ має розглядати Конституційний Суд України

- А** справу про відповідність рішення облради до Конституції України про закриття газети, яка вмістила ряд критичних статей щодо діяльності ради
- Б** справу про розпуск (ліквідацію) партії у зв'язку з її закликами до насильницької зміни конституційного ладу в Україні
- В** справу про визнання недійсними виборів Президента України у зв'язку з численними порушеннями під час їх проведення
- Г** справу щодо офіційного тлумачення Конституції України

А	Б	В	Г

4. Визначте, у якому з випадків правочин здійснено з порушенням вимог законодавства

- А 10-річна дівчинка отримала в подарунок коштовний браслет
- Б 16-річний хлопець на першу отриману ним зарплату без згоди батьків купив відеокамеру
- В 17-річна дівчина без згоди батьків подарувала своєму чоловікові золоту обручку
- Г 13-річний хлопець придбав у магазині магнітофон

А	Б	В	Г

5. Визначте, до якої особи, визнаної винною в скоєнні вбивства трьох осіб, може бути застосовано довічне позбавлення волі

- А 17-річний студент
- Б 25-річна вагітна жінка-бухгалтер
- В 31-річна жінка-інвалід
- Г 68-річний пенсіонер

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Визначте відповідність між категорією працівників і максимальною тривалістю робочого тижня, установленною для неї

- 1 15-річний учень 9 класу, який під час канікул працює кур'єром
- 2 17-річна одинадцятикласниця, яка працює після навчання у швейній майстерні
- 3 28-річна касир продовольчого магазину
- 4 36-річний працівник ливарного цеху, який працює в шкідливих умовах

- А 12 годин
- Б 18 годин
- В 24 години
- Г 36 годин
- Д 40 годин

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте кримінальні покарання за мінімальними строками, які можуть бути призначені судом по кожному з них, починаючи з меншого

- А обмеження волі
- Б громадські роботи
- В виправні роботи
- Г арешт

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Монархія	Республіка
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Дев'ятнадцятирічні Ш. та П. разом із дванадцятирічним В. навмисно пошкодили автомобіль сусіда та гойдалки на дитячій площадці у дворі будинку, де вони проживають.

1. До якого виду відповідальності можуть бути притягнуті громадяни?

2. Як буде розподілено відповідальність між Ш., П. і В.?

3. Чи може бути притягнуто до відповідальності батьків В.?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «закон».

14 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Визначте, який вид систематизації нормативно-правових актів може здійснюватися будь-якою особою

- А кодифікація
- Б консолідація
- В інкорпорація
- Г ратифікація

А	Б	В	Г

2. Визначте підставу, за якою особа може отримати українське громадянство

К. народився в м. Житомирі в 1952 р., з 1968 до 2012 р. працював на півночі Росії. Нині, вийшовши на пенсію, живе в м. Луганську та бажає стати громадянином України.

- А має право на отримання українського громадянства за народженням
- Б має право на отримання українського громадянства за територіальним походженням
- В має право на поновлення українського громадянства
- Г має право на отримання українського громадянства в порядку натуралізації

А	Б	В	Г

3. Визначте, у якому з випадків Верховна Рада перевищила свої повноваження

- А Верховна Рада України за поданням Президента України призначила прем'єр-міністра України
- Б Верховна Рада України призначила Голову Рахункової палати
- В Верховна Рада України затвердила поданий Кабінетом Міністрів України бюджет України
- Г Верховна Рада України за поданням Президента України призначила Голову Національного банку України

А	Б	В	Г

4. Визначте, яка з умов трудового договору **НЕ** є обов'язковою
- А** посада, на якій працюватиме особа, котра укладає договір
 - Б** строк дії трудового договору
 - В** місце роботи працівника
 - Г** заробітна плата

А	Б	В	Г

5. Визначте, яка з обставин є такою, що обтяжує кримінальну відповідальність

- А** скоєння злочину в громадських місцях
- Б** скоєння злочину проти особи, яка займає відповідальну посаду
- В** скоєння злочину групою осіб за попередньою змовою
- Г** скоєння злочину в стані сильного хвилювання

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Установіть відповідність між способом вчинення злочину та його назвою

1 таємне заволодіння чужим майном 2 відкрите заволодіння чужим майном із застосуванням насильства, небезпечного для життя або здоров'я 3 відкрите заволодіння чужим майном без застосування насильства чи погрози його застосування 4 заволодіння чужим майном шляхом обману	А вимагання Б грабіж В крадіжка Г розбій Д шахрайство

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає визначення й запис дати або хронологічних меж подій.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте пам'ятки правової думки України за часом їх прийняття, починаючи з найдавнішої

- А** Декларація про державний суверенітет України
- Б** Другий Литовський статут
- В** Пакти та конституції законів і вольностей
Війська Запорозького
- Г** Конституція УНР

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Амністія	Помилування
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз ситуації та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Громадянин П., керуючи автомобілем, порушив Правила дорожнього руху й загинув унаслідок автомобільної катастрофи. При цьому було розбито ще два автомобілі (загальна сума шкоди становить 100 000 грн). З родичів у П. залишилися рідний брат, мати,

дружина, тітка. П. залишив спадщину на загальну суму 240 000 грн, заповіту не виявлено.

1. До яких черг спадкування належать зазначені родичі?

2. Як має бути розподілено спадщину?

3. Чи можуть власники розбитих автомобілів отримати відшкодування завданих збитків?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «податок».

15 ВАРІАНТ

Завдання 1–5 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише **ОДИН ПРАВИЛЬНИЙ**.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

1. Укажіть, яке визначення найточніше відповідає поняттю «підприємницька діяльність»

- А** трудова діяльність фізичних осіб
- Б** діяльність юридичних осіб, яка дає їм певний дохід
- В** самостійна систематична діяльність із метою отримання прибутку
- Г** діяльність фізичних осіб із метою забезпечення досягнення певних соціально вагомих результатів

А	Б	В	Г

2. Визначте, яке з адміністративних стягнень може бути накладено лише судом

- А** штраф
- Б** адміністративний арешт
- В** позбавлення спеціального права
- Г** оплатне вилучення предмета правопорушення

А	Б	В	Г

3. Визначте, у якому з випадків Кабінет Міністрів України перевищив свої повноваження

- А** Кабінет Міністрів України подав Верховній Раді України звіт про виконання Державного бюджету України
- Б** Кабінет Міністрів України встановив державне свято — День Злуки (22 січня)
- В** Кабінет Міністрів України подав Президенту України пропозиції кандидатур на посади голів районних державних адміністрацій
- Г** Кабінет Міністрів України розробив програму економічного розвитку України на наступний рік

А	Б	В	Г

4. Визначте, у якому з випадків шлюб визнається судом недійсним

- А** шлюб з особою, яка одночасно перебуває в іншому зареєстрованому шлюбі
- Б** шлюб, який зареєстровано без вільної згоди чоловіка або жінки
- В** шлюб між родичами прямої лінії споріднення
- Г** шлюб із недієздатною особою

А	Б	В	Г

5. Визначте, яка з обставин виключає кримінальну відповідальність

- А** взяття особи, яка вчинила правопорушення, на поруки трудовим або педагогічним колективом
- Б** явка особи, яка вчинила правопорушення, з повинною та активна допомога слідству
- В** примирення потерпілого з особою, яка вчинила правопорушення
- Г** дії особи в стані крайньої необхідності

А	Б	В	Г

Завдання 6 передбачає установлення відповідності. До кожного рядка, позначеного ЦИФРОЮ, доберіть відповідник, позначений БУКВОЮ, і зробіть позначки в таблицях відповідностей на перетині відповідних колонок і рядків.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

6. Визначте відповідність між діями та видами влади, у яких вони виявляються

1 духовна 2 державна 3 економічна 4 сімейна	А мати заборонила синові виходити на прогулянку, поки він не виконає домашнє завдання Б чоловік-підприємець доручив своїй дружині-бухгалтеру сплатити рахунок, що надійшов від постачальника матеріалів В суд визнав громадянина К. винним у скоєнні злочину та засудив його до 2 років позбавлення волі Г священник закликав свою паству не вживати продукти, які містять окремі хімічні речовини Д лідер політичної партії закликав своїх прихильників узяти участь у мітингу

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Завдання 7 передбачає розташування понять, фактів у певному порядку, визначеному нормами права.

Позначте правильну відповідь у бланку на с. 62.

7. Розташуйте належність осіб до черг спадкування, починаючи з першої

- А бабуся спадкодавця
- Б дружина спадкодавця
- В дядько спадкодавця
- Г двоюрідний брат спадкодавця

1	2	3	4

Завдання 8 передбачає порівняння певних правових понять чи явищ.

8. Укажіть дві спільні ознаки поданих понять і три відмінності між ними.

Загальне природокористування	Спеціальне природокористування
Спільні ознаки	
Відмінності	

Завдання 9 передбачає аналіз та відповіді на запропоновані запитання.

9. Проаналізуйте ситуацію.

Громадянка України Ч. у 2008 р. одружилася з громадянином Лівії. Наступного року вони виїхали в Лівію, де Ч. відповідно до законів цієї держави автоматично отримала громадянство свого чоловіка. Невдовзі в них народився син. Ч. працювала продавцем у магазині, а пізніше перекладачем в поліції, на облік в українському

посольстві не ставала. Чоловік працював у торговельній фірмі. Однак у 2011 р. вони були вимушені повернутися до м. Києва, тому що після перевороту в Лівії їм загрожувала смерть. У 2012 р. в них народився ще один син.

1. Чи мають право сини цього подружжя на українське громадянство?

2. Чи є підстави для втрати громадянкою Ч. українського громадянства?

3. Чи може чоловік громадянки Ч. отримати громадянство України, які вимоги до нього при цьому висуватимуться?

Завдання 10 передбачає перевірку знання юридичних понять.

10. Дайте визначення поняття «кодіфікація законодавства».

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Робота
на державну підсумкову атестацію
з правознавства

за курс старшої школи
учня (учениці) _____ класу

назва навчального закладу

прізвище, ім'я, по батькові в родовому відмінку

Варіант № _____

Увага!

Будь-які виправлення в бланку недопустимі.

Відповіді на завдання 1–5

(одна правильна відповідь)

1

А	Б	В	Г

2

А	Б	В	Г

3

А	Б	В	Г

4

А	Б	В	Г

5

А	Б	В	Г

Відповідь на завдання 6

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Відповідь на завдання 7

1	2	3	4

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
1 варіант	5
2 варіант	9
3 варіант	13
4 варіант	17
5 варіант	20
6 варіант	24
7 варіант	28
8 варіант	31
9 варіант	35
10 варіант	39
11 варіант	43
12 варіант	46
13 варіант	50
14 варіант	54
15 варіант	58